

7ο ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ

LA VERITE EST DANS LA RUE

**η αλήθεια βρίσκεται στο δρόμο*

“εκπαιδευτική μεταρρύθμιση” και φοιτητικό κίνημα

ενωτική πρωτοβουλία
φοιτητών πολυτεχνείου κρήτης

Τα τελευταία χρόνια επιχειρείται μία ριζική αλλαγή στον τρόπο που η νεολαία σπουδάζει και βγαίνει στην εργασία.

Η τομή αυτή, όπως και κάθε μεταρρύθμιση στο σύγχρονο καπιταλιστικό σύστημα έχει υποκείμενο τις επιχειρήσεις και τους πολιτικούς εκφραστές τους, σκοπό την αναβαθμισμένη επέμβαση σε νέες πτυχές της κοινωνικής ζωής από τον κόσμο της αγοράς και αντικείμενο την προσαρμογή των εκπαιδευτικών και εργασιακών συνθηκών στις ανάγκες του.

Παρ' ότι σκοπός του κειμένου αυτού δεν είναι η ανάλυση των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών που γεννούν αυτή τη μεταρρύθμιση, με μία πρόχειρη ματιά στο περιεχόμενό της αλλά και στις εξαγγελίες και τοποθετήσεις κέντρων όπως η κυβέρνηση ή ο σύνδεσμος βιομηχάνων, γίνεται σαφές πως υπάρχει «ανάγκη» για ένα νέου τύπου εργαζόμενο. Έναν εργαζόμενο φθινό, ευέλικτο, ανασφάλιστο, με ειδικευμένα εκπαιδευτικά προσόντα, χωρίς εργασιακά δικαιώματα, υποταγμένο στη βούληση του εκάστοτε εργοδότη. Τη στιγμή όμως που η αγορά απαιτεί όλο και περισσότερους εργαζόμενους με επιστημονική γνώση ή ψήγματα αυτής, η διαμόρφωση των εργαζομένων δεν μπορεί να συμβαίνει πουθενά αλλού παρά στην εκπαίδευση.

Όμως το τι από αυτά εφαρμόζεται στην κοινωνία δεν είναι πράξη για ένα ρόλο. Όσο κι αν οι ανάγκες του κεφαλαίου απαιτούν εφαρμογή, οι ανάγκες της νεολαίας δε χωράνε στο μέλλον που μας ετοιμάζουν. Η επιστροφή του φοιτητικού, μαθητικού και εκπαιδευτικού κινήματος τα τελευταία χρόνια, ενάντια στην «εκπαιδευτική» μεταρρύθμιση είναι το πρώτο βήμα της ανατροπής ενός εργασιακού και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που δε μας χωράει πια.

Ποιες είναι όμως αυτές οι ανάγκες?

Είναι αναπόφευκτο οι πρωταρχικές διεκδικήσεις μας να εκφράζονται κατ' αρχάς ως η άρνηση της σημερινής κατάστασης. Ψάχνουμε λοιπόν πίσω από τα νομοθετικά κείμενα, τις δηλώσεις πολιτικών και εργοδοτών να βρούμε πώς, τι και γιατί αλλάζει στο πανεπιστήμιο. Ένα πανεπιστήμιο που αναλαμβάνει να υλοποιεί τα ερευνητικά επιχειρήσεων. Που παράγει αποφοίτους που μαθαίνουν λίγα για να ζητάνε λιγότερα, που «συνηθίζουν» στους όρους του ανταγωνισμού, που τρέχουν διά βίου από την απασχόληση στην απόλυση, στην επανακατάρτιση και πίσω στην απασχόληση. Τέλος, που διασφαλίζει τα παραπάνω με ένα ασφυκτικό πλαίσιο περιορισμού του ασύλου και γενικά των δημοκρατικών δικαιωμάτων.

Και αν αναρωτιέστε για το ποιο νομοθετικό πλαίσιο μπορεί να εξασφαλίσει τα παραπάνω η απάντηση μοιάζει κάπως έτσι:

Αξιολόγηση:

(ψηφίστηκε από 7 Βουλευτές το καλοκαίρι του 2006, το υπουργείο παλεύει την εφαρμογή της αυτόν τον καιρό)

Η βασική ανάγκη για την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων είναι η ταξινόμηση των διαφόρων τίτλων σπουδών, πτυχίων, masters, πιστοποιητικών από τα διάφορα πανεπιστήμια, ΚΕΣ, ΙΔΒΜ, σεμινάρια κλπ. μέσα από ένα πανευρωπαϊκό σύστημα πιστοποίησης, το λεγόμενο ECTS, ένα σύστημα πιστοποίησης, όπου ανάλογα με το μάθημα και το βαθμό με τον οποίο το πέρασες, ανάλογα με το Πανεπιστήμιο στο οποίο φοίτησες, ανάλογα με τα σεμινάρια και τα Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης που παρακολούθησες, συμπληρώνεις τον ατομικό σου φάκελο με τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες (credits).

Η αξιολόγηση προβλέπεται να είναι εσωτερική, από ομάδα ακαδημαϊκών, και εξωτερική από συμβούλους και εκπροσώπους επιχειρήσεων. Οι αξιολογητές θα κρίνουν το κάθε Πανεπιστήμιο, άρα και το πτυχίο που αυτό χορηγεί, ανάλογα με το βαθμό προσαρμογής της λειτουργίας του στις ανάγκες των επιχειρήσεων (τόσο ως προς τους αποφοίτους που παράγει, όσο και ως προς την ερευνητική του δράση). Τα ιδρύματα που δεν συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των αξιολογητών θα οδηγηθούν στο δίλλημα : "ΥΠΟΤΑΓΗ των Προγραμμάτων Σπουδών, της έρευνας και των φοιτητικών δικαιωμάτων στην αγορά ή ΛΟΥΚΕΤΟ ".

Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης (ΙΔΒΕ) :

(ψηφίστηκε από 7 Βουλευτές το καλοκαίρι του 2006, παρ' όλα αυτά ΙΔΒΕ δε λειτουργούν)

Ο νόμος του Υπουργείου προβλέπει την ίδρυση από κάθε ίδρυμα ενός ή περισσότερων ΙΔΒΕ. Τα ΙΔΒΕ, σύμφωνα με το νομοσχέδιο, θα χορηγούν πιστοποιητικά επιμόρφωσης, πιστοποιητικά συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, ή πιστοποιητικά συμπλήρωσης εκπαίδευσης, με ανώτατο όριο τις 250 ώρες. Ακόμα, «η φοίτηση στα ΙΔΒΕ μπορεί να είναι μικρή ή παρατεταμένης διάρκειας, μερική ή εντατική, με ευέλικτο ωράριο... η διδασκαλία μπορεί να γίνεται ακόμα και νυκτερινές ώρες, τα Σάββατα τις αργίες και την περίοδο των θερινών διακοπών». «για τις ανάγκες των ΙΔΒΕ χρησιμοποιείται το προσωπικό του οικείου ιδρύματος». Οι δαπάνες τους μπορούν να καλύπτονται ακόμα και με συμμετοχή των εκπαιδευομένων στην κάλυψη των λειτουργικών δαπανών», δηλαδή με ΔΙΔΑΚΤΡΑ!!!!!!

Τα ΙΔΒΕ απευθύνονται κυρίως, σε απόφοιτους Πανεπιστημίων, οι οποίοι χρειάζονται επιπλέον κατάρτιση προκειμένου είτε να βρουν νέα εργασία, εφόσον οι εξειδικευμένες “γνώσεις” του πτυχίου τους έχουν ημερομηνία λήξης, είτε να διατηρήσουν αυτή που ήδη έχουν, παρακολουθώντας ένα ΙΔΒΕ πέρα από το ωράριο της δουλειάς τους (απογεύματα, Σάββατα, αργίες...).

Οι “γνώσεις” που θα παρέχονται από τα ΙΔΒΕ θα αποτελούν “πακέτα” άμεσα εφαρμόσιμα στην εργασία και γρήγορα εξαντλούμενα. Ανάγκη των επιχειρήσεων είναι ο εργαζόμενος να κατέχει γνώσεις που θα τον καταστήσουν άμεσα παραγωγικό από την πρώτη στιγμή, μειώνοντας το διάστημα προσαρμογής του και αυξάνοντας τα κέρδη της επιχείρησης.

Αναθεώρηση του Άρθρου 16 :

(αποσύρθηκε άτακτα με όλη τη συνταγματική αναθεώρηση συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 24 για τα δάση όταν υπό το βάρος του φοιτητικού κινήματος η αγκαλιά ΝΔ-ΠΑΣΟΚ έσπασε προσωρινά)

Με την αναθεώρηση του άρθρου 16, πέρα από τη δυνατότητα από οποιονδήποτε ιδιώτη, ίδρυσης πανεπιστημιακού ιδρύματος και την κατανόηση πως όλο και περισσότερο η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση γίνεται υπόθεση των προνομιούχων στρωμάτων, το επιχείρημα πως ο ανταγωνισμός μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών πανεπιστημίων θα βελτιώσει το υπάρχον πανεπιστήμιο κάθε άλλο παρά άτοπο μπορεί να είναι όπως έχουμε ήδη δει και από άλλα παραδείγματα ιδιωτικοποιήσεων (πχ υγεία, τηλεπικοινωνίες κλπ). Το μοντέλο ανταγωνιζόμενης δημόσιας-ιδιωτικής εκπαίδευσης προκύπτει διπλά παραγωγικό για την αγορά, αφ' ενός μέσω της ίδρυσης και εκμετάλλευσης ιδιωτικών πανεπιστημίων και αφ' ετέρου μέσω της υποταγής συνολικά της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας (δημόσιας και ιδιωτικής) στις ανάγκες του κέρδους.

Νέος Νόμος Πλαίσιο:

(ψηφίστηκε υπό τα συνθήματα της πορείας 50000 ατόμων και υπό την προστασία της πιο άγριας καταστολής που έχει ζήσει το φοιτητικό κίνημα από τη Χούντα)

Ο Νέος Νόμος-Πλαίσιο ήρθε σαν το τείχος που θα περιφρουρήσει το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο που δημιουργούν οι παραπάνω νόμοι.

Επαναπροσδιόρισε το άσυλο ως άσυλο της επιχειρηματικότητας, απαγόρευση δηλαδή κάθε διεκδίκησης στην καλοκουρδισμένη μηχανή των ιδρυμάτων. Κατήργησε τη μέριμνα για να την επανεισάγει με κριτήρια αριστείας ή ανταποδοτικότητας (εργασία στο πανεπιστήμιο!!!). Η πιο ύπουλη καταστολή όμως του φοιτητικού κινήματος επιβλήθηκε με τα μέτρα για την αύξηση της εντατικοποίησης. Κατάργηση των εμβόλιμων εξεταστικών, δημιουργία αλυσίδων μαθημάτων, απαγόρευση κινητοποιήσεων μέσω της απώλειας εξαμήνου. Ο τρόπος λειτουργίας του φοιτητή πλέον θα αντικατοπτρίζει τους ίδιους απάνθρωπους όρους εργασίας, αποτελώντας το μελλοντικό απασχολήσιμο, ευέλικτο δυναμικό.

Τι ακριβώς είναι η αξιολόγηση;

Ε δε θέλει και φιλοσοφία...

Στο Νόμο-Πλαίσιο όμως βρίσκονται και ρυθμίσεις που σχετίζονται με τον ίδιο τον επιχειρηματικό χαρακτήρα των ιδρυμάτων. Στοιχεία εισηγμένα από τον κόσμο της αγοράς (θέση manager των ΑΕΙ) αλλά και τετραετείς «προγραμματικές συμφωνίες» με το υπουργείο Παιδείας για τη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων. Αυτή δεν θα είναι δεδομένη όπως σήμερα, αλλά σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτάται από την υλοποίηση αυτής της συμφωνίας. Επίσης, θα προβλέπονται ενδιάμεσα στάδια ελέγχου. Σε συνδυασμό με το νόμο της Αξιολόγησης μπαίνει για άλλη μια φορά και με τον πιο προφανή τρόπο η σύνδεση των πανεπιστημίων με τους νόμους της αγοράς και τις επιλογές του υπουργείου παιδείας και της κυβέρνησης. Αν ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα δεν επιθυμεί τη στενή συνεργασία με τις επιχειρήσεις τότε αυτόματα η εκπαιδευτική του ποιότητα αμφισβητείται και η χρηματοδότηση σε αυτό μπορεί να σταματήσει. Το πανεπιστήμιο στην ουσία υποβάλλει ένα επιχειρηματικό πλάνο γεγονός που το καθιστά να λειτουργεί ακόμα περισσότερο με επιχειρηματικά κριτήρια, ενώ γίνεται περαιτέρω ανταγωνιστικό απέναντι στα υπόλοιπα ιδρύματα (δημόσια ή ιδιωτικά..) ακριβώς για να επιβιώσει στην κούρσα για την πολυπόθητη και όχι πια αυτονόητη χρηματοδότηση του.

Καταθέστε το νόμο πλαίσιο

εκεί που πρέπει

Όπως γίνεται φανερό παρ' ότι σχεδόν το σύνολο της μεταρρύθμισης έχει ψηφιστεί αδυνατεί να εφαρμοστεί μέσα στα ιδρύματα της χώρας μιας και οι φοιτητικοί σύλλογοι μπορεί να μην αγωνίζονται κεντρικά με την κυβέρνηση αρνούνται όμως να καταθέσουν τα όπλα σε κάθε σχολή.

Ενώ το ΠΑΣΟΚ τηρεί σιγή συνενοχής η κυβέρνηση προσπαθεί να την υλοποιήσει αποσπασματικά και εν κρυπτώ μιας και μια παράλληλη σύγκρουση για το ασφαλιστικό και την παιδεία θα οδηγούσε τους ήδη αναιμικούς συσχετισμούς της σε κατάρρευση... Γίνεται όμως πιο επικίνδυνη αφού υπό το βάρος της αδυναμίας της προσπαθεί να χτυπήσει όπου προλάβει.

Επιχειρεί να εφαρμόσει το νόμο πλαίσιο ανά σχολή μέσω των νέων Εσωτερικών Κανονισμών, να στήσει για πρώτη φορά τις διαδικασίες αξιολόγησης και να αλλάξει ριζικά τον τρόπο που διεξάγεται η έρευνα στα πανεπιστήμια.

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ο νόμος πλαίσιο ραμμένος στα μέτρα μας

Πρώτη προσπάθεια κεντρικής εφαρμογής του νέου Νόμου - Πλαίσιο αποτελεί η δημοσίευση του νέου πρότυπου εσωτερικού κανονισμού, του πιο αντιδραστικού μέρους του νέου νόμου πλαίσιο.

Με βάση τον πρότυπο εσωτερικό κανονισμό, το κάθε ίδρυμα είναι υποχρεωμένο να καταρτίσει τον δικό του εσωτερικό κανονισμό. Σύμφωνα μάλιστα με δικλείδα του νόμου πλαίσιο, σε περίπτωση που κάποιο ίδρυμα δεν συντάξει εσωτερικό κανονισμό ή αν ο κανονισμός δεν συμβαδίζει με τον πρότυπο, αναστέλλεται η χρηματοδότησή του.

Τα κομβικά σημεία του κανονισμού είναι τα ακόλουθα:

- Υποχρεωτική εφαρμογή της αξιολόγησης, του ελέγχου, δηλαδή, των ιδρυμάτων με βάση τα κριτήρια των επιχειρήσεων. Για την εσωτερική αξιολόγηση των σχολών, συστήνεται η Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) η οποία χειρίζεται το θέμα της αξιολόγησης σε κάθε ίδρυμα με σύσταση εσωτερικών εκθέσεων κλπ. τις οποίες υποχρεούται να δώσει στην Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας (η οποία με τη σειρά της συντάσσει τη λεγόμενη «λίστα» των πανεπιστημίων με σειρά προτεραιότητας για χρηματοδότηση από τα «καλύτερα» προς τα «χειρότερα», σύμφωνα με τα πορίσματα των αξιολογήσεων).

- **Εφαρμογή του συστήματος πιστωτικών μονάδων (credits).** Ο πρότυπος εσωτερικός κανονισμός χαρακτηριστικά αναφέρει ότι: *«Οι πιστωτικές μονάδες αποδίδονται σε κάθε μάθημα, πρακτική άσκηση, πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών για την επίτευξη των επιδιωκόμενων ακαδημαϊκών στόχων ή μαθησιακών αποτελεσμάτων και εκφράζουν τον χρόνο, τον οποίο υπολογίζεται ότι χρειάζεται να δαπανήσει κατά μέσο όρο ένας φοιτητής ή σπουδαστής για να επιτύχει τους στόχους ή τα αποτελέσματα αυτά».* Δηλαδή, με λίγα λόγια, η έννοια «πτυχίο», αλλά και κάθε εκπαιδευτική διαδικασία, δεν θα υφίστανται πια, αλλά θα αντικατασταθούν από την πραγματικότητα του «εσύ, πόσες πιστωτικές μονάδες έχεις?». Αυτό συνεπάγεται, εκτός των άλλων, τα ανάλογα αποτελέσματα στην εργασία, με την κατάργηση του δικαιώματος για συλλογικές συμβάσεις εργασίας, και γενικότερα εργασιακών δικαιωμάτων.
- **Διαγραφή φοιτητών στα 2ν χρόνια, καθώς και εφαρμογή των «αλυσίδων» στα μαθήματα.** Συγκεκριμένα ο πρότυπος Εσωτερικός Κανονισμός αναφέρει: *«Η δήλωση μαθημάτων γίνεται με τους περιορισμούς που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος μετά από σχετική εισήγηση των οικείων Τομέων για τα υποχρεωτικά μαθήματα κατωτέρων εξαμήνων, η γνώση των οποίων είναι επιστημονικά απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση υποχρεωτικών μαθημάτων ανώτερων εξαμήνων».*
- **4ετές ακαδημαϊκό-αναπτυξιακό πρόγραμμα.** Τα πανεπιστήμια «υπογράφουν» με το Υπουργείο Παιδείας 4ετείς «συμφωνίες» στις οποίες για συγκεκριμένη εκπαίδευση και έρευνα που παράγουν, λαμβάνουν την αντίστοιχη χρηματοδότηση. Στους στόχους των συμβάσεων αυτών συμπεριλαμβάνονται και η προσέλκυση χρηματοδότησης από τρίτες πηγές πέραν της κρατικής χρηματοδότησης. Όσον αφορά τα χρήματα που θα δίνονται από τον κρατικό προϋπολογισμό στα πανεπιστήμια, εξαρτώνται πλέον άμεσα από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κάθε ιδρύματος. Όσα πανεπιστήμια αποτυγχάνουν στον «επιχειρηματικό σχεδιασμό» υφίστανται μείωση στη χρηματοδότηση τους και απειλούνται με «λουκέτο».
- **Καθιέρωση πειθαρχικών συμβουλίων (φοιτητοδικείων) που έχουν στην εξουσιοδότησή τους μέχρι και τη διαγραφή φοιτητών.**
- **Ίδρυση επιτροπής δεοντολογίας, που κρίνει τη διαγωγή των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας!!!**
- **Χορήγηση οικονομικής στήριξης μόνο με εργασία στο πανεπιστήμιο ή με άτοκα δάνεια.** Καταργείται κάθε κοινωνικό κριτήριο για την χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τους οικονομικά ασθενέστερους φοιτητές, αφού η λύση που προτείνεται είναι τα «άτοκα δάνεια». Προϋπόθεση για να πάρει κάποιος ένα τέτοιο δάνειο είναι, εκτός από το να είναι αποδεδειγμένα «πολύ»(!!) οικονομικά ασθενής, να έχει περάσει όλα τα μαθήματα του προηγούμενου εξαμήνου από αυτό που φοιτά. Μάλιστα, *«Το ποσό του δανείου καταβάλλεται τμηματικά σε δόσεις στους δικαιούχους στο τέλος κάθε εξαμήνου, ανάλογα με την πρόοδο των σπουδών τους ανά εξάμηνο».*
- **Έμμεση κατάργηση του δωρεάν συγγράμματος, αφού ο φοιτητής θα επιλέγει να πάρει δωρεάν μόνο ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα που υποδεικνύει ο καθηγητής.** Επίσης, οι φοιτητές δε δικαιούνται περισσότερα δωρεάν συγγράμματα από αυτά που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, δηλαδή για μαθήματα επιλογής από ενδιαφέρον δε θα δίνονται δωρεάν βιβλία. Επιπλέον αν αλλάξει ένα βιβλίο και δεν έχει περάσει ένας φοιτητής το μάθημα, δε δικαιούται βιβλίο. Εν τέλει, οι φοιτητές θα είναι «αναγκασμένοι» να παρακολουθούν ανελλιπώς προκειμένου να διαλέξουν το βιβλίο που επιλέγει να διδάξει ο κάθε καθηγητής.
- **Θέση manager με το όνομα Γραμματέας Α.Ε.Ι. ή αλλιώς ο οικονομικός διευθυντής και διαχειριστής του πανεπιστημίου.** Άλλωστε κάθε καλή επιχείρηση (όπως το πανεπιστήμιο

που ονειρεύονται), προκειμένου να αναπτυχθεί οικονομικά και να επιβιώσει στον ανταγωνισμό της αγοράς, χρειάζεται και έναν καλό manager. Μέσα στις αρμοδιότητες του γραμματέα είναι και η συμμετοχή στην διαδικασία της αξιολόγησης αλλά και η εύρεση πηγών χρηματοδότησης.

Και ένα ευτράπελο(?)... Σύμφωνα με τον πρότυπο εσωτερικό κανονισμό, για να πραγματοποιηθεί μια φοιτητική εκδήλωση θα χρειάζεται η άδεια του Προέδρου του Τμήματος για την χρήση κάποιας αίθουσας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

μύθοι και πραγματικότητα

Κατ' αρχάς ας κάνουμε μια σημαντική διευκρίνιση ανάμεσα στην ευρύτερη έννοια της αξιολόγησης και τον συγκεκριμένο νόμο γνωστό ως αξιολόγηση, που επίσημα φέρει τον τίτλο "ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ". Η σύγχυση που επικρατεί για τις δύο αυτές ξεχωριστές έννοιες δεν είναι τυχαία αλλά καλλιεργείται σκόπιμα από το σύνολο των δηλωμένων και άδηλων υποστηρικτών της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Προκειμένου για την αξιολόγηση ως ευρύτερη έννοια, το πρώτο ερώτημα που δημιουργείται είναι τι σημαίνει άξιος. Διαβάζοντας τις στήλες σε κυριακάτικα έντυπα και δηλώσεις υπουργών (παλιών και νέων) διαπιστώνουμε εύκολα πως αυτός που ορίζει ποιος είναι άξιος και ποιος όχι είναι σε κάθε περίπτωση η αγορά. Το δεύτερο ερώτημα είναι αν ο οποιοσδήποτε εκπρόσωπος (έμμεσος ή άμεσος) του κόσμου της αγοράς έχει το δικαίωμα να κρατεί (αξιο-κρατία) - ή επί του προκειμένου να εξουσιάζει - την ανώτατη εκπαίδευση.

Από τους υποστηρικτές της έννοιας αυτής η προηγούμενη προβληματική αγνοείται συστηματικά. Το μόνο επιχείρημα που χρησιμοποιούν είναι πως η αξιολόγηση αποτελεί ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας. Θεωρούν, λένε, πως με τον ίδιο τρόπο που αξιολογούμε ένα χτένισμα ή ένα μουσικό δίσκο θα πρέπει να αξιολογούμε και την εκπαιδευτική διαδικασία...!

Κάπου εδώ εμφανίζεται και το τρίτο ερώτημα. Μπορούν πραγματικά να αξιολογηθούν το μάθημα, η γνώση, η επιστήμη? Μπορούν να ποσοτικοποιηθούν και να κοπούν σε κομματάκια και αριθμούς η διάλεξη, οι ιδέες, η έρευνα?

Αν ξεπερνώντας τους ιδεολογικούς σκοπέλους της αξιολόγησης και της αξιοκρατίας εξειδικεύσουμε στο νόμο για την αξιολόγηση στα πανεπιστήμια θα δούμε πως αυτή η ποσοτικοποίηση πραγματικά επιχειρείται για την εκπαίδευση. Όμως είναι παράπλευρη απώλεια και όχι ο πραγματικός στόχος της μεταρρύθμισης. Γιατί διαβάζοντας τον ίδιο το νόμο αλλά και το συμπληρωματικό κείμενο με τίτλο κριτήρια της "αξιολόγησης" διαπιστώνουμε πως τα κριτήρια είναι το κατά πόσο το πανεπιστήμιο, η έρευνα και οι απόφοιτοι που παράγει είναι σύμφωνοι προς τα συμφέροντα του επιχειρηματικού κόσμου. Πιο συγκεκριμένα: Θετική αξιολόγηση αποσπών τα ιδρύματα που αποτελούν ασφαλή επένδυση και παράγουν πολύ έργο, τα ιδρύματα των οποίων οι απόφοιτοι έχουν γνώσεις προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της αγοράς. Ιδρύματα που αποτυγχάνουν στα παραπάνω κριτήρια απειλούνται με κλείσιμο και εξαναγκάζονται σε "συμμόρφωση".

Πώς όμως μετράς την παραγωγικότητα ενός καθηγητή, ενός φοιτητή, ενός ιδρύματος? Πρέπει να δανειστείς, μας λένε, μεθόδους της αγοράς. Και κάτι τέτοιο είναι και η αξιολόγηση, η αποτίμηση δηλαδή σε ποσοτικούς δείκτες κάθε πτυχής του σημερινού πανεπιστημίου.

**Αξιολόγησε - πούλα - αγόρασε - νοίκιασε
χρηματοδότησε - κλείσε μία σχολή
και βγες ο κερδισμένος του παιχνιδιού.**

Μύθοι και αλήθειες για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Θα μπορούμε να διώξουμε τους σκάρτους καθηγητές. Ευτυχώς, τίποτα τέτοιο δεν προβλέπεται από το νόμο της αξιολόγησης. Σε μία περίοδο που τα εργασιακά δικαιώματα βρίσκονται στο στόχαστρο κυβερνήσεων και εργοδοτών το πανεπιστήμιο είναι ο τελευταίος χώρος όπου η λέξεις ανασφάλεια, απολύσεις και κινητικότητα πρέπει να βρίσκουν έδαφος. Θεωρούμε πως τα προβλήματα και οι προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας λύνονται από τον έλεγχο των γενικών συνελεύσεων φοιτητών, καθηγητών και εργαζομένων.
- Με την αξιολόγηση θα γίνεται διάφανη διαχείριση των πόρων των ιδρυμάτων. Με μια προσεκτικότερη ανάγνωση των νόμων διαπιστώνουμε πως οι επιτροπές αξιολόγησης αποτελούνται από τα ίδια άτομα που διαχειρίζονταν μέχρι σήμερα τους πόρους αυτούς.
- Η αξιολόγηση είναι μονόδρομος αφού μας την επιβάλλει η Ε.Ε. Πρώτον, αναφέρουμε ότι οι κυβερνήσεις Ν.Δ. - ΠΑΣΟΚ έχουν συνδιαμορφώσει αυτές τις αποφάσεις της Ε.Ε. και δεν είναι απλοί εντολοδόχοι. Δεύτερο, όπως φάνηκε σε πρόσφατη ψηφοφορία, η ανυπακοή στο ευρωκοινοβούλιο είναι πολύ εύκολη όταν πρόκειται για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά δυσκολεύει όταν πρέπει να ικανοποιηθούν τα αιτήματα του κινήματος της σπουδάζουσας νεολαίας.
- Θα δίνεται λόγος στους φοιτητές για την εκπαιδευτική διαδικασία μέσω των ερωτηματολογίων. Το μεγαλύτερο “κόλπο” των μεταρρυθμιστών. Και λέμε κόλπο γιατί αγνοούν επιμελώς το θεσμοθετημένο όργανο που δίνει λόγο στους φοιτητές, τη γενική συνέλευση. Κυρίως όμως γιατί ξέρουν ότι όταν η κριτική γίνεται κατά μόνας και κρυφά και όχι συλλογικά και φανερά, τείνουν να επικρατούν απόψεις με κριτήριο την ατομικότητα.

Το μεγάλο μυστικό της αξιολόγησης:

Ο νόμος για την αξιολόγηση είναι στολισμένος με ένα εύχο όνομα (διασφάλιση ποιότητας), αλλά και με δύο διατάξεις που αλλάζουν ριζικά την έννοια πτυχίο και επαγγελματικό δικαίωμα. Ο λόγος για το σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το παράρτημα διπλώματος. Σύμφωνα με αυτές, ο πτυχιούχος δεν διεκδικεί πλέον δουλειά ως τέτοιος αλλά ως ένα άθροισμα πιστωτικών μονάδων και πιστοποιητικών. Κάθε φοιτητής τρέχει εφόρου ζωής για να μαζέψει πιστωτικές μονάδες (credits) και να ανταγωνιστεί τους συναδέλφους του. Απολύεται και επανακαταρτίζεται συνεχώς σε ένα ατέρμονα κύκλο ανασφάλειας. Οι ανάγκες των επιχειρήσεων για αναλώσιμους εργαζομένους καταρτισμένους με εργαλειακές γνώσεις καλύπτονται από την τσέπη του απολυμένου.

Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

από και για τις ανάγκες της αγοράς

Στο σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας του πανεπιστημίου η έρευνα βρίσκεται πολύ μακριά απ' τον κοινωνικό ρόλο που θα έπρεπε να έχει, καθώς η κύρια κατεύθυνση που μπαίνει απ' την ΕΕ είναι η ανάπτυξη και χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων που θα αποφέρουν κέρδος, τόσο στο ίδιο το πανεπιστήμιο, όσο και στις επιχειρήσεις που συνεργάζονται άμεσα ή έμμεσα με αυτό. Ένα ερευνητικό για να είναι άμεσα επικερδές για μια επιχείρηση ή το πανεπιστήμιο θα πρέπει να έχει και άμεση εφαρμογή στην αγορά.

Η υποχρηματοδότηση της έρευνας απ' την μεριά του κράτους έχει οδηγήσει τα πανεπιστήμια να αναζητούν πόρους σε επιχειρηματικούς φορείς για να χρηματοδοτήσουν τα ερευνητικά προγράμματα, αλλά και την εκπαιδευτική διαδικασία. Η κατεύθυνση, λοιπόν, που επιβάλλεται στα πανεπιστήμια είναι αυτή της στροφής στην αγορά, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο για το ποια ερευνητικά προγράμματα εκπονούνται και τι περιεχόμενο έχουν. Για να διεξάγει, λοιπόν, κάποιος καθηγητής ένα ερευνητικό πρόγραμμα πρέπει να αναζητήσει έναν φορέα (δημόσιο ή ιδιωτικό) ο οποίος θα χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα αυτό. Κεντρικό ρόλο στη διαδικασία αυτή παίζουν οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), οι οποίοι αποτελούν

στην ουσία έναν παράλληλο προϋπολογισμό των πανεπιστημίων που συνδέεται άμεσα με την εμπορική τους επιτυχία. Οι ΕΛΚΕ αποτελούν ένα είδος φορολογίας που καταβάλουν οι φορείς που διεξάγουν έρευνα σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο (καθηγητές, Επιστημονικά Ινστιτούτα, off-shore/spin-off εταιρείες, επιχειρήσεις, ΕΕ, κλπ) στο ίδιο το πανεπιστήμιο το οποίο με τη σειρά του χρηματοδοτεί τις μη κερδοφόρες πλευρές της λειτουργίας του. Μάλιστα, οι ΕΛΚΕ είναι ιδιαίτερα ευέλικτοι ως προς τη διαχείρισή τους, καθώς έχουν οικονομική αυτοτέλεια από το κράτος ενώ παράλληλα δεν υπάρχει έλεγχος από κανένα συλλογικό όργανο του πανεπιστημίου (σύλλογοι φοιτητών, καθηγητών, εργαζομένων).

Η επιχειρηματική λειτουργία του πανεπιστημίου στον τομέα της έρευνας αποτυπώνεται και στο γνωστικό αντικείμενο των μαθημάτων. Η προσπάθεια εκμετάλλευσης κάθε δραστηριότητας του πανεπιστημίου, που συντελείται απ' την μεριά του κεφαλαίου, οδηγεί τόσο στην χειραγώγηση της έρευνας, όσο και της εκπαίδευσης. Έτσι, το αντικείμενο ενός μαθήματος, τα θέματα των διπλωματικών εργασιών και των μεταπτυχιακών μεταβάλλονται ανάλογα με τις ανάγκες της έρευνας.

Σε μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο, η έρευνα που διεξάγεται είναι κυρίως εφαρμοσμένη πάνω σε επιχειρησιακά προγράμματα και εργαλεία με άμεσο στόχο το κέρδος. Ταυτόχρονα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές βρίσκονται υπό καθεστώς εκμετάλλευσης, εργαζόμενοι με εργοδότες τους καθηγητές χωρίς να αμείβονται, αντίθετα μάλιστα πολλές φορές πληρώνοντας (μεταπτυχιακά με δίδακτρα). Προκειμένου να αποκτήσουν ακόμα ένα τίτλο προσόντων, ελπίζοντας ότι αυτό θα τους εξασφαλίσει μια θέση εργασίας, δουλεύουν πάνω σε αντικείμενα που έχουν καθορίσει και θα εκμεταλλευτούν οι επιχειρήσεις ή οι καθηγητές. Ταυτόχρονα είναι υποχρεωμένοι να επωμιστούν ένα κομμάτι του διδακτικού έργου, ελάχιστα ή και καθόλου αμειβόμενοι.

Η μεταρρύθμιση στην έρευνα

Παράλληλα με τις αλλαγές στο εκπαιδευτικό κομμάτι του πανεπιστημίου (αξιολόγηση, ΙΔΒΕ) και στο οργανωτικό του (νέος νόμος-πλαίσιο, εσωτερικός κανονισμός) η κυβέρνηση προωθεί αλλαγές και στον τομέα της έρευνας, ψηφίζοντας το νόμο για την έρευνα. Η έρευνα και η καινοτομία συνιστούν πλέον τομείς στρατηγικού χαρακτήρα για τον τρόπο και το περιεχόμενο της ανάπτυξης της Ελλάδας κι αυτό αποτυπώνεται στους νόμους, οι οποίοι έρχονται να κάνουν ριζικές αλλαγές.

Αυτό φαίνεται καταρχήν απ' τα τέσσερα νέα υπέρ-όργανα που ιδρύονται σχετικά με την έρευνα. Κατά δεύτερο, από το στρατηγικό ρόλο που δίνεται στις επιχειρήσεις και την ιδιωτική πρωτοβουλία σχετικά με την εκπόνηση της έρευνας και την ιδιοποίηση των αποτελεσμάτων της. Σημείο τομής επίσης συνιστά το γεγονός ότι αποδεσμεύεται η διαδικασία παραγωγής έρευνας από τα ΑΕΙ τα οποία, σχεδόν αποκλειστικά, σήμερα διαδραματίζουν το βασικό ρόλο.

Σε επίπεδο φορέων και οργάνων, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, γίνονται οι εξής αλλαγές:

Ιδρύεται το **Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ)** με κύρια αποστολή τη συνδρομή της κυβέρνησης στη διαμόρφωση εθνικής πολιτικής στους τομείς της έρευνας. Σε βασικό πυλώνα στη χάραξη της πολιτικής της χώρας για την έρευνα αναδεικνύεται ο **Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών** και τα μέλη του. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει εκ πρώτης όψης απ' το θεσμικό ρόλο που δίνεται στις επιχειρήσεις: Από τα 15 μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, τα τρία είναι «έγκριτοι εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου».

Επίσης, συστήνεται ο **Εθνικός Οργανισμός Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΟΕΤ)**, με αποστολή την υλοποίηση και τη διαχείριση ενός Εθνικού Προγράμματος Έρευνας. Μέσω του ΕΟΕΤ θα κατανέμονται τα κονδύλια του προϋπολογισμού για την έρευνα, θα εξειδικεύονται και θα προκηρύσσονται τα προγράμματα βασικής ή εφαρμοσμένης έρευνας, ενώ ο Οργανισμός θα γνωμοδοτεί και για την αναδιάρθρωση των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων στη χώρα.

Τρίτο υπερ-όργανο είναι η **διυπουργική επιτροπή**: Θα την απαρτίζουν οι υπουργοί Οικονομίας, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας, Έρευνας, Περιβάλλοντος, Απασχόλησης, Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης, Πολιτισμού, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και ο πρωθυπουργός. Σκοπός της, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, είναι χάραξη της κυβερνητικής πολιτικής και η

κατανομή των πόρων.

Τέλος, συντονιστικό ρόλο και εποπτεία στην υλοποίηση της πολιτικής για την έρευνα θα έχει το νέο υπουργείο Έρευνας Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΥΠΕΤΕΚ).

Από το κείμενο του νομοσχεδίου δεν λείπουν και σημεία - πρόκληση. Εξοργίζει για παράδειγμα το γεγονός ότι πλέον τα ερευνητικά για τους δολοφόνους του ΝΑΤΟ δεν θα γίνονται όπως σήμερα εν κρυπτώ, αλλά με ...δημόσια χρηματοδότηση: «Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας δύναται να επιχορηγεί κατ' έτος τα ΑΕΙ και τα εποπτευόμενα από αυτή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα με ποσό χρημάτων ... για προμήθειες τεχνικού εξοπλισμού αναγκαίου για την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΝΑΤΟ ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς»!

Είναι σαφές, ότι η Κυβέρνηση, μέσα από ένα πολυδαίδαλο σύστημα «έρευνας και τεχνολογίας» θέλει να προσαρμόσει την επιστημονική έρευνα (βασικά και εφαρμοσμένη) στις ανάγκες όχι μόνο της αγοράς, αλλά και στις ανάγκες συνολικά της ελληνικής αστικής τάξης, με σκοπό την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας στις νέα συνθήκες και σε αυτό χρησιμοποιεί κάθε μέσο και ιδιαίτερα τα πανεπιστήμια καθώς εκεί συγκεντρώνεται ο κύριος όγκος του ερευνητικού δυναμικού, οδηγώντας την πανεπιστημιακή έρευνα ή στο δρόμο του Εθνικού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας ή στην οικονομική αφαίμαξη.

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Αν κάτι έχει προβληματίσει τους τελευταίους μήνες τα αμφιθέατρα της Ελλάδας είναι το πώς η ψηφισμένη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα αποσυρθεί για να μπουν στο προσκήνιο οι πραγματικές ανάγκες της σπουδάζουσας νεολαίας. Το φοιτητικό κίνημα και οι εκατοντάδες καταλήψεις κατάφεραν να αναλύσουν τις νομοθετικές αλλαγές και να διαπιστώσουν πως δεν είναι σποραδικές ανεύθυνες ρυθμίσεις αλλά μία συνολική επίθεση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, από την παραγόμενη έρευνα μέχρι τα δικαιώματα και τους όρους σπουδών των φοιτητών. Διαπιστώσαμε επίσης πως οι οικονομικοί εκβιασμοί αλλά και οι ανίερες συμμαχίες της κυβέρνησης με ένα μέρος της εκπαιδευτικής κοινότητας συνθέτουν έναν ασφυκτικό κλοιό που μέρα με τη μέρα οδηγεί το πανεπιστήμιο στη νέα πραγματικότητα.

Στο Πολυτεχνείο Κρήτης μία σειρά γεγονότων(με κύριο εκφραστή τον πρότανη Γρυσπολάκη και την παρέα του) λίγα από τα οποία είναι:

- Η ανυπόφορη αύξηση της εντατικοποίησης
- Το κόψιμο της εμβόλιμης εξεταστικής
- Το κόψιμο της επιδότησης ενοικίου
- Η εφαρμογή της διάταξης για τα συγγράμματα και τον 4ετή προγραμματισμό από το τμήμα ΗΜΜΥ
- Η προσπάθεια εφαρμογής του νέου εσωτερικού κανονισμού από την ΠΑΣΠ και την Πρυτανεία

αποδεικνύουν πως οι αδυναμίες των συλλόγων φοιτητών και οι σπασμωδικές τους κινήσεις για να προλάβουν την εφαρμογή κάθε πτυχής της μεταρρύθμισης μας φέρνουν συνεχώς σε δυσχερή θέση άμυνας. Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη για ένα τρίτο γύρο φοιτητικού κινήματος, με νέα και αναβαθμισμένα χαρακτηριστικά που θα αναμετρηθεί ξανά με την κυβέρνηση κεντρικά και θα ενωθεί στο δρόμο με τη μαχόμενη ενάντια στο ασφαλιστικό πλειοψηφία της κοινωνίας

Μας ετοιμάζουν ένα πανεπιστήμιο όπου η αγορά εργασίας θα καθορίζει το τι θα διδάσκεται ώστε ο απόφοιτος να έχει εξειδικευμένες, εργαλειακές γνώσεις και θα δουλεύει μόνο πάνω σε ένα εξειδικευμένο αντικείμενο, το οποίο θα έχει προφανώς και ημερομηνία λήξης, αφού η

επιστήμη αναπτύσσεται ραγδαία. Σε αυτή τη περίπτωση θα υπάρχουν και τα ΙΔΒΕ όπου θα πληρώνεις για να μάθεις τις νέες τεχνολογίες, χωρίς πάλι να παίρνεις τη συνολική γνώση που πρέπει να έχει ένας επιστήμονας. Άρα θα υπάρχει ένας ατέρμονος κύκλος κατάρτισης - εργασίας - απόλυσης - επανακατάρτισης - και ξανά απ' την αρχή. Έτσι κι αλλιώς ο εργαζόμενος θα είναι διαμορφωμένος απ το πανεπιστήμιο έτσι ώστε να γνωρίζει λίγα, να ζητάει λιγότερα και τελικά να παίρνει ακόμα λιγότερα . Έτσι μαζί με τα επαγγελματικά δικαιώματα, που αποτελούν μακρινό όνειρο για τους περισσότερους, πηγαίνουν περίπατο και τα εργασιακά δικαιώματα , μιας και ο εργαζόμενος ούτε να τα ζητήσει μπορεί, αλλά ούτε και να τα διεκδικήσει, αφού ήδη απ' το πανεπιστήμιο έχει ξεχάσει κάθε έννοια συλλογικής διεκδίκησης.

Απ' την στιγμή που ο απόφοιτος θα βγαίνει απ' το πανεπιστήμιο μαθημένος να βαδίζει στον ατομικό δρόμο, χωρίς καμία συλλογική συνείδηση, θα είναι ολομόναχος και στην εργασία, έρμαιο στις διαθέσεις τις εκάστοτε εργοδοσίας, με μόνο όπλο την ατομική διαπραγμάτευση και τον φάκελο με τα credits. Αυτό που θα κάνει δηλαδή για το υπόλοιπο της ζωής του, είναι να σκύβει το κεφάλι και να λέει πάντα ναι, απλά για να μην τον απολύσουν. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες τα πράγματα θα γίνουν πολύ χειρότερα: τα εργασιακά δικαιώματα, οι συνδικαλιστικές ελευθερίες στους χώρους δουλειάς, η ασφάλιση και οι ανθρώπινες συνθήκες εργασίας θα μοιάζουν με πολυτέλεια, όταν το δωρο θα έχει καταργηθεί προ πολλού, οι κάμερες θα είναι παντού πάνω απ τα κεφάλια μας και οι όροι παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα και ανταποδοτικότητα θα είναι νόμοι απαράβατοι.

Απέναντι σ' όλα αυτά και για να ξεκαθαρίσουμε ότι οι φοιτητές δεν είναι απλά κάποιοι περιέργοι, αργόσχολοι τύποι που αρέσκονται στην τεμπελιά και στις καταλήψεις γεννάται το ερώτημα του **ΤΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΕΛΟΥΜΕ???**

Η λογική του ανταγωνισμού, η λογική που λέει "πάτα επι πτωμάτων" μήπως και τα βολέψεις, η λογική που λέει "κοίτα τη δουλειά σου και μην ανακατεύεσαι με αυτά" δε συμβαδίζει με τις ανάγκες μας. Οι έννοιες "εκσυγχρονισμός" και "ανάπτυξη" δεν είναι ουδέτερες, αλλά αντίθετα περνούν πάνω από τα δικαιώματα μας.

ΑΥΤΗ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΕ ΜΑΣ ΧΩΡΑΕΙ

ΘΕΛΟΥΜΕ... μια εκπαίδευση που θα απελευθερώνει τον άνθρωπο από τις αξίες του ανταγωνισμού και του κέρδους,

ΘΕΛΟΥΜΕ... μια εκπαίδευση που δε θα θέτει οικονομικούς και κοινωνικούς φραγμούς στη μόρφωση και την έρευνα,

ΘΕΛΟΥΜΕ... μια εκπαίδευση όπου η πρόσβαση σε όλες τις βαθμίδες της θα είναι ελεύθερη για όλους,

ΘΕΛΟΥΜΕ... μια εκπαίδευση που θα διαμορφώνει ανθρώπους με ολόπλευρη προσωπικότητα, που θα μπορούν να ελέγχουν συνολικά την παραγωγική διαδικασία,

ΘΕΛΟΥΜΕ... μια εκπαίδευση συνολική που θα καταργεί τη διάκριση χειρωνακτικής-διανοητικής εργασίας,

ΘΕΛΟΥΜΕ... εκπαίδευση και έρευνα που θα καθορίζονται από τις ανάγκες της κοινωνίας.

Ο δικός μας δρόμος είναι ο δρόμος των συλλογικών μας διεκδικήσεων, όπου ο καθένας δε βλέπει στο πρόσωπο του διπλανού του έναν ανταγωνιστή, αλλά ένα συνάδελφό του με κοινά συμφέροντα και διεκδικήσεις...

Ο δικός μας δρόμος είναι ο δρόμος της **ΕΝΙΑΙΑΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**, όπου ο καθένας είναι ελεύθερος να σπουδάξει χωρίς φραγμούς, ο καθένας γίνεται ολοκληρωμένος επιστήμονας πάνω στο γνωστικό του αντικείμενο, έχει όλα τα εργασιακά του δικαιώματα στο πτυχίο του.

